

Acte d'inauguració del curs acadèmic 2023-2024, a l'Aula Magna Modest Prats de la Universitat de Girona

«Una ciutat per viure-hi»

Hble. Sr. Joaquim Nadal i Farreras, conseller de Recerca i Universitats,
Rector Mgfc. Sr. Joaquim Salvi,
Il·lm. Sr. Lluç Salellas, alcalde de la ciutat de Girona,
Sr. Oriol Nel·lo,
autoritats, rectors, rectores, comunitat universitària, senyores i senyors,

A les comarques gironines, les ciutats són petites, entrelaçades en una malla molt interconnectada, amb una població que requereix el cotxe per moure's. Són ciutats on podríem aplicar la màxima de la ciutat dels 15 minuts, ja que encara mantenen tots els serveis prop del centre: sanitat, educació, lleure i comerç. Tret del treball.

L'àrea urbana de Girona, tal com ja la va definir Josep Oliver l'any 2000, desborda l'àrea clàssica de Girona, Salt i Sarrià i s'estén cap als municipis del sud, Fornells i Riudellots, i de l'oest, cap a Vilablareix.

La major part de la població activa està ocupada en centres de treball situats als polígons dels afores de les ciutats, on no sol arribar el transport públic.

Les polítiques municipals se centren a pacificar els centres de les ciutats, per disminuir la contaminació i reduir el soroll, sense donar cap solució als que necessiten obligatòriament el cotxe per anar al seu centre de treball.

Fa pocs dies, en una columna a *El Punt Avui*, Jordi Grau feia aquesta reflexió: «Els pobres no podran tenir cotxe.» Amb el discurs actual, els més fràgils, els que necessiten un cotxe de segona mà, poden resultar els més perjudicats.

L'any 1940, una meva tia àvia, una dona, va engegar un taller de bosses de paper fetes a mà al carrer de la Força, amb una botiga al carrer Bonaventura Carreras Peralta. Quan aquest negoci va passar de ser artesà a industrial, ja es va localitzar a l'àrea urbana, on encara perviu.

Aquest exemple familiar em serveix per il·lustrar com abans, al centre de Girona, al nucli antic, hi habitava la menestralia, mentre que ara, la major part dels habitatges del centre són per a usos turístics o oficines, o bé els han comprat població benestant forana.

De moment, hem de celebrar la notícia recent que es limita el percentatge d'habitatges per a HUT al barri antic de Girona.

L'habitatge centra la preocupació de la població.

Hi ha una capa de la població, la que garanteix el futur de les ciutats –els joves que s’emancipen, que formen una família, que han de portar els fills a l’escola–, que no es pot deixar desemparada. Si aquests joves no troben feina a la ciutat, al sector terciari o al sector secundari, en alguna de les empreses de fora de la ciutat, si no troben un habitatge a preu assequible, si no troben escoles bressol públiques amb places per a nadons, correm el risc que les ciutats no avancin, que esdevinguin només per als turistes, per a jubilats i per a rendistes.

Darrerament hem sentit expressar a la Generalitat de Catalunya el desig de recuperar la industrialització de les comarques gironines. No és gens fàcil, cal reflexionar. Perquè en una comarca com la Garrotxa, un 48 % del seu valor afegit brut prové de la indústria, mentre que al Gironès només és un 20 %. La Garrotxa ha lluitat per aquest model industrial, ja que no tenia fàcil ser una comarca administrativa o turística. Però sí que ha creat un fet diferencial respecte a altres comarques gironines: va apostar per uns instituts amb formació professional de qualitat.

Al Consell Social de la UdG ho coneixem prou bé. Els instituts de la Garrotxa, any rere any, excel·leixen en els premis del treball de recerca de batxillerat, i enguany, quan s’han instituit els primers premis als projectes de CFGS, també han guanyat. La formació professional és una de les pedres angulars del país si es vol mantenir el teixit industrial. Per això hem de celebrar que aquest curs els alumnes amb matrícula d’honor del grau superior hagin tingut exempció de matrícula en l’accés a la Universitat. També hem de desitjar que les passeres que en el seu dia es van instituir entre les conselleries d’Educació i de Recerca i Universitats, per al Grau Superior d’FP, s’estenguin a altres disciplines, a més de Química i Administració d’Empreses.

Cal que les administracions resolguin un altre repte de les ciutats: la gestió dels residus. Ara per ara, tots els residus de les comarques gironines s’enterren. I el volum de deixalles no para de créixer.

Fa uns dies, un membre del Consell Social penjava una foto al Twitter on es veia una màquina de retorn d’envasos amb contraprestació econòmica: llaunes, ampolles de vidre i ampolles de plàstic PET, i es preguntava com era que aquí no es feia, quan a altres països fa molts anys que s’aplica amb èxit. La resposta és Ecoembes, el punt verd i tot el sistema de recollida selectiva, tan ineficient, com denuncia sovint Greenpeace. Ineficient sobretot en la recollida d’envasos, ja que aquest sistema deixa més d’un 60 % del volum sense triar i acaba a l’abocador.

Si es compleixen els terminis, l’any vinent s’engegarà la incineradora de Campdorà i el 2026 la planta de triatge per a l’àrea urbana de Girona. La valorització del rebuig en energia i de la fracció orgànica en biometà són tecnologies prou conegudes, emprades als països europeus, i no es poden desmerèixer. Però, ara per ara, és l’únic projecte d’aquest tipus a les comarques gironines. Les altres comarques continuaran enterrant les deixalles.

Millorar la mobilitat urbana i el transport interurbà, acabar la xarxa de carrils bici i millorar-ne la seguretat, promoure l'habitatge assequible, millorar la formació professional, cercar la valorització dels residus. Hem de passar dels desitjos, d'aquest *desideratum*, a la realitat.

Si les ciutats s'han cohesionat és mèrit dels seus ciutadans, amb l'activisme social, el voluntariat, l'associacionisme i, no menys rellevant, també de l'administració, ja que tant la Generalitat de Catalunya com els ajuntaments han proveït el país d'una espectacular xarxa de biblioteques i de centres cívics que arriben a tots els barris de les ciutats. Aquests equipaments són les noves àgores, els espais públics on es troba la gent, on se socialitza i on es comparteixen estones de lleure i de formació no reglada.

I no només en centres per al lleure. La xarxa sanitària, la xarxa educativa, des de les escoles bressol a la Universitat. I l'educació no formal, amb els esplais i els centres esportius. Tot plegat configura una malla que crea vincles, que fa la ciutat agradable i solidària, menys individualista, més col·lectiva.

A les ciutats gironines també s'ha posat èmfasi en l'educació dels nouvinguts, amb les escoles d'adults, nascudes a priori a redós dels ajuntaments, integrades més tard en el paraigua de la conselleria d'Educació, inspirades per persones com Sebastià Parra.

Comencem un nou curs; és una oportunitat per interioritzar els problemes de les ciutats, també de la ciutat que ens acull, per continuar debatent, des d'aquesta Universitat, proposant, convidant experts, tant des de les càtedres com des de les aules, amb les jornades i conferències, per parlar d'urbanisme, de mobilitat, d'educació, de comunicació, d'intel·ligència artificial, de les *smart cities*.

I per finalitzar, voldria expressar el meu agraïment a totes les persones d'aquesta universitat, però sobretot als docents que, en algun moment de la seva vida professional, han fet un parèntesi per dedicar-se a la vida política i, amb la seva expertesa i coneixement, han ajudat a resoldre els problemes que dia a dia s'han d'afrontar en una regidoria o en una conselleria.

Bon inici de curs 2023-2024.

Moltes gràcies.

Assumpció Vila

Presidenta del Consell Social

Girona, 5 d'octubre de 2023

